

Հավելված 1
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2023 թվականի
հոկտեմբերի 03-ի ԿԽ-012/23/2 որոշման

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ ԴԱՏԱՎՈՐ ՆՇԱՆԱԿՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԱՌԱՋԽԱՂԱՑՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՄԱՆ ԲԱԺՆԻ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԻ
ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԲԱԺՆԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Ուսուցման սույն ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է Վերաքննիչ դատարաններում դատավոր նշանակվելու համար առաջխաղացման ենթակա դատավորների թեկնածուների հակակոռուպցիոն մասնագիտացման բաժնի հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործերի քննության ենթաբաժնի ցուցակում ընդգրկված անձանց (այսուհետ՝ Ունկնդիրներ) մասնագիտական պատրաստման կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, գնահատման եղանակը, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:
2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի կողմից՝ «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան:
3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է Ունկնդիրների՝ Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանում հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործեր քննող դատավորի պաշտոնում գործելու համար անհրաժեշտ կարողությունների, հմտությունների ձևավորմանը, մասնագիտական գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը հետևյալ ոլորտներում.

1) ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏ.

Ընդհանուր մասնագիտական ոլորտը վերաբերում է դատավորի էթիկայի, վարքագծի կանոնների և գործունեության գնահատման և հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցերի վերաբերյալ Ունկնդիրների գիտելիքների ընդլայնմանը:

2) ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏ.

- **Քաղաքացիական իրավունք և դատավարություն:** Մասնագիտական պատրաստման գործընթացը վերաբերում է քաղաքացիական իրավունքում և դատավարությունում առկա արդի հիմնահարցերին: Ուսուցման գործընթացը նպատակաուղղված է ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման ինստիտուտի, պետական գույքի կառավարման ոլորտի օրենսդրության, կորպորատիվ իրավահարաբերությունների արդի հարցերի, սեփականության և այլ գույքային իրավունքների, գործարքների, պարտավորական իրավունքի, միջազգային մասնավոր իրավունքի, արժեթղթերի իրավական կարգավորման առանձնահատկությունների, քաղաքացիական դատավարության հիմնահարցերի,

մասնավորապես՝ ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանում գործերի քննության առանձնահատկությունների, վերաքննության կարգով բողոքարկման, ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման վարույթի առանձնահատկությունների, դրանց կապակցությամբ ՀՀ սահմանադրական դատարանի, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի, ՄԻԵԴ իրավական դիրքորոշումների և արդի այլ հիմնահարցերի վերաբերյալ Ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը և կարողությունների ձևավորմանը, ինչպես նաև դատական նիստի վարման, վերաբերելի իրավունքի վերհանման, վերլուծության և կիրառման համար անհրաժեշտ հմտությունների ձևավորմանը:

4. Ծրագիրն իրականացվում է առկա ուսուցման ձևով՝ լսարանային ուսուցման և փորձաշրջանի եղանակներով:
5. Լսարանային ուսուցումն իրականացվում է ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլների հիման վրա:
6. Փորձաշրջանը կազմակերպվում է անհատական ծրագրին համապատասխան, որում ընդգրկվում են փորձաշրջանի ընթացքում պարտադիր կատարման ենթակա առաջադրանքներ:
7. Փորձաշրջանի մեկ օրվա տևողությունը 10 ակադեմիական ժամ է: Փորձաշրջանի ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 100 ակադեմիական ժամ: Փորձաշրջանի ավարտին յուրաքանչյուր Ունկնդիր գնահատվում է դրական կամ բացասական:
8. Ուսումնառության ընդհանուր ժամաքանակը Ունկնդիրների համար սահմանվում է 150 ակադեմիական ժամ:
9. Ուսումնառության տևողությունը սահմանվում է 2023 թ. հոկտեմբերի 9-ից հոկտեմբերի 27-ը՝ ներառյալ փորձաշրջանը:

II. ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Տևողությունը	Դասընթացների ժամաքանակ	Քննաշրջանի ժամաքանակ	Փորձաշրջանի ժամաքանակ	Ընդհանուր ժամաքանակ
հոկտեմբերի 9-ից հոկտեմբերի 27-ը	46 ժամ (4 դասընթաց) (հոկտեմբերի 9- հոկտեմբերի 13)	4 ժամ (2 քննություն) հոկտեմբերի 18	100 ժամ (հոկտեմբերի 16- հոկտեմբերի 27)	150 ժամ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	46 ժամ	4 ժամ	100 ժամ	150 ժամ

**III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ
(ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՑԱՆԿ**

1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

№	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
1.	JC-AC-G-001-23	Դատավորի էթիկա, վարքագծի կանոններ և գործունեության գնահատում	4
2.	JC-AC-G-002-23	Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր	4
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ			8

2. Հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլներ

№	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
3.	JC-AC-CV-001-23	Քաղաքացիական իրավունքի արդի հարցեր	20
4.	JC-AC-CV-002-23	Քաղաքացիական դատավարության արդի հարցեր	18
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ			38

**III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ)
ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ**

1. JC-AC-G-001-23. Դատավորի էթիկա, վարքագծի կանոններ և գործունեության գնահատում

Դասընթացը պայմանավորված է դատավորի էթիկայի, վարքագծի կանոնների և գործունեության գնահատման ոլորտում նոր իրավակարգավորումներով սահմանված չափանիշների ներկայացման, այս ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կատարելագործման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացի շրջանակում քննարկման առարկա կդառնան դատավորի էթիկայի կանոնները, գործունեության գնահատման չափանիշները, դատավորի վարքագծի կանոններն ինչպես ի պաշտոնե գործելիս, այնպես էլ ցանկացած գործունեություն իրականացնելիս և բոլոր հանգամանքներում, հատուկ անդրադարձ կկատարվի դատավորի ինքնաբացարկի հիմքերին, դրանց կիրառման առանձնահատկություններին, ինչպես նաև զանգվածային լրատվության միջոցների հետ և այլ շփումներում դատավորի վարքագծի առանձնահատկություններին:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ JC-AC-G-002-23 դասընթացի հետ համատեղ:

2. JC-AC-G-002-23. Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է Հայաստանի Հանրապետությունում հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիոն երևույթներին, դրանց դեմ տարվող պայքարի ընդհանուր իրավիճակին, հակակոռուպցիոն պայքարի իրավական (ներպետական և միջազգային, այդ թվում՝ ԵԽ Կոռուպցիայի դեմ պայքարի պետությունների խմբի (ԳՐԵԿՈ) և ԵԽ Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի միջոցառումների գնահատման փորձագետների հանձնախմբի (ՄԱՆԻՎԱԼ) հանձնարարականները) և ինստիտուցիոնալ շրջանակներին (ներպետական և միջազգային, այդ թվում՝ ԳՐԵԿՈ և ՄԱՆԻՎԱԼ գործունեությունը), համապատասխան այլ շահագրգիռ կողմերի (հասարակական կազմակերպությունների, ԶԼՄ-ների) մասնակցության և պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումներին, դատավորների բարեվարքությանը վերաբերող արդի խնդիրներին, այդ թվում՝ հայտարարագրերին վերաբերող հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ JC-AC-G-001-23 դասընթացի հետ համատեղ:

3. JC-AC-CV-001-23. Քաղաքացիական իրավունքի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է օրենսդրական զարգացման արդյունքում քաղաքացիաիրավական ոլորտում ներդրված ինստիտուտների, փոփոխության ենթարկված դրույթների, դրանց կիրառման վերաբերյալ իրավաբանական գրականության մեջ առկա մոտեցումների, քաղաքացիական իրավունքի այլ նորմերի կիրառման առանձնահատկությունների, դրա արդյունքում բացահայտված խնդրահարույց և վիճելի հարցերի վերաբերյալ տեսական ու պրակտիկ գիտելիքների ու հմտությունների փոխանցման, ՄԻԵԴ, ՀՀ սահմանադրական դատարանի, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի ակտերում արտահայտված իրավական դիրքորոշումների ներկայացման, ինչպես նաև ստացած գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- կորպորատիվ իրավահարաբերությունների արդի հարցերը, մասնավորապես՝
 - կորպորատիվ իրավահարաբերությունների առանձնահատկությունները,
 - կորպորատիվ տիպի իրավաբանական անձանց իրավական վիճակի, նրանց ստեղծման, գործունեության իրականացման և դադարեցման առանձնահատկությունները,
 - կորպորատիվ իրավահարաբերություններում իրավունքի չարաշահման առանձնահատկությունները,
 - կորպորատիվ իրավահարաբերության մասնակիցների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության առանձնահատկությունները և այլն.
- սեփականության իրավունքը և այլ գույքային իրավունքները, մասնավորապես՝
 - սեփականության իրավունքի ծագման, փոփոխման և դադարման առանձնահատկությունները,

- գույքն ուրիշի ապօրինի տիրապետումից հետ պահանջելու և բարեխիղճ ձեռքբերողի իրավական կարգավիճակի առանձնահատկությունները,
 - ուրիշի գույքից սահմանափակ օգտվելու իրավունքները,
 - ապահովված իրավունքը և այլն.
 - գործարքները, մասնավորապես՝
 - քաղաքացիաիրավական գործարքների վավերության պայմանները, գործարքների անվավերությունը և գործարքների անվավերության հետևանքները.
 - պարտավորական իրավունքի արդի հարցերը, մասնավորապես՝
 - վնաս պատճառելու և անհիմն հարստացման հետևանքով ծագած պարտավորությունները,
 - միջազգային մասնավոր իրավունքի արդի հարցերը, մասնավորապես՝
 - կոլիզիոն նորմերի կիրառման առանձնահատկությունները,
 - սեփականության իրավունքի կոլիզիոն կարգավորումը,
 - պայմանագրային հարաբերությունների միջազգային մասնավոր-իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները.
 - արժեթղթերի իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները.
- Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ JC-AC-CV-002-23 դասընթացի հետ համատեղ:

4. JC-AC-CV-002-23. Քաղաքացիական դատավարության արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է քաղաքացիական դատավարության կատարելագործման ուղղությամբ իրականացված բարեփոխումների, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության նոր օրենսգրքում ներդրված ինստիտուտների, «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված վարույթի առանձնահատկությունների ուսումնասիրության, ՄԻԵԴ, ՀՀ սահմանադրական դատարանի, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի ակտերում արտահայտված իրավական դիրքորոշումների ներկայացման, ինչպես նաև ստացած գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- վարույթի առանձնահատկությունները վերաքննիչ դատարանում,
- դատական ակտերը նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքներով վերանայելու վարույթի առանձնահատկությունները,
- ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման վարույթի բնույթը և առանձնահատկությունները,
- իրավասու մարմնի կողմից ուսումնասիրություն սկսելու հիմքերը և դրանց առանձնահատկությունները,
- իրավասու մարմնի կողմից ուսումնասիրության իրականացման սահմանները, ժամկետները, ուսումնասիրությունը հաշտության համաձայնությամբ ավարտելը, ուսումնասիրության արդյունքների ամփոփումը և եզրակացության կազմումը,
- հայցի հարուցումից առաջ ապացույցներ պահանջելու կարգը, ապացույցներ պահանջելու վերաբերյալ դիմումի առնչությամբ վերաքննիչ բողոք ներկայացնելու առանձնահատկությունները,

- ապօրինի ծագում ունեցող գույքի նկատմամբ հայցի նախնական ապահովման միջոցների կիրառումը և ապացույցների նախնական ապահովումը,
- ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման պահանջի քննությունը դատարանում (հայցադիմումի ներկայացումը, հայցի հիմքի և (կամ) առարկայի լրացման առանձնահատկությունները, հաշտության համաձայնությունը, գույքի ապօրինի ծագում ունենալու կանխավարկածը, ապացուցման և ապացուցման պարտականության բաշխման առանձնահատկությունները, գույքի կառավարումը և այլն),
- Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախադեպային պրակտիկան ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործընթացում և միջազգային համագործակցությունը,
- բռնագանձված գույքի կառավարման հիմնահարցերը:
Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ JC-AC-CV-001-23 դասընթացի հետ համատեղ: